

COOPERATIVES DE MÚSICS

Un nou model de gestió

Títol **Cooperatives de Músics**
Un nou model de gestió

Edita **MUSICAT**

Autor **Antoni Mas**

Disseny **C. Max**

Impressió **Nexe Impressions s.l.**

Maquetació **Nexe Impressions s.l.**

Primera edició **setembre de 2013**

Dipòsit Legal **xxxxxxxxxxx**

ÍNDIX

COOPERATIVES DE MÚSICS: UN NOU MODEL DE GESTIÓ

PRÒLEG.- Luis Cobos, president de la <i>Sociedad de Artistas AIE</i>	5
DEFENSA DELS INTERESSOS COL·LECTIUS.- Luis Mendo, vicepresident d'AIE i responsable de la Comissió de Fons Assistencial i Cultural	8
INTRODUCCIÓ DE L'AUTOR I NOTES PRÈVIES	10
CAPÍTOL I.- La situació laboral dels músics	13
CAPÍTOL II.- Les cooperatives de serveis	16
CAPÍTOL III.- Les cooperatives de treball associat.....	19
CAPÍTOL IV.- Regularització laboral del personal auxiliar	23
CAPÍTOL V.- Titularitat del material professional i dels vehicles de transport.....	25
CAPÍTOL VI.- L'associació cultural	27
CAPÍTOL VII.- Particularitats.....	30
CAPÍTOL VIII.- El grup de gestió i els serveis que presta.....	35
CAPÍTOL IX.- Repercussions directes sobre el sector musical	38
CAPÍTOL X.- Efectes sobre el col·lectiu musical	41
CAPÍTOL XI.- Manual pràctic per a músics i artistes	43
CAPÍTOL XII.- Manual pràctic per a organitzadors d'espectacles	45
CAPÍTOL XIII.- Manual pràctic per a promotors, mànagers i representants.....	46
CAPÍTOL XIV.- Conclusions finals	47

PRÒLEG

Luis Cobos

Confesso que, en tot el que escric a continuació, no seré imparcial sinó molt parcial.

Conec i tracto l'Antoni Mas des de fa anys i, amb el pas del temps, he après moltes coses d'ell. L'Antoni reuneix amb senzillesa i profunditat: talent, discreció, responsabilitat, treball, lleialtat i compromís.

L'Antoni Mas es declara intèrpret i compositor, músic, per sobre de qualsevol altra consideració. Un home que, durant molts anys, ha estat voluntàriament sotmès al delicat equilibri entre la vocació i la professió, la soledat i el xivarri, la sensatesa i la vanitat, i a l'esforç continuat per aconseguir expressar el que sent, atrapar les emocions, complaure la pròpia exigència i desig, i viure lliurement de la feina, tot això obtenint l'acceptació del públic i la comprensió de la família.

Ha hagut d'aprendre a viure als escenaris, a la carretera, als aeroports, als estudis de gravació, en l'èxit i en el fracàs, mantenint la intimitat i la vida familiar, transitant per un camí ple d'alts i baixos... i amb la incertesa que produeix, quan arriba, l'èxit, aquesta nòvia infidel i absorbent que t'adopta o t'abandona quan vol, sense que puguis fer res per evitar ni una cosa ni l'altra.

Aquest home, format en aquests avatars, dotat d'un gran instint i un alt sentit de la responsabilitat social, tot i no tenir cap formació en gestió, es va posar a estudiar la viabilitat de les societats cooperatives com a possible solució al problema laboral dels músics, va aconseguir un gran èxit com a gestor i va arribar a conduir el sistema de cooperatives de músics fins al cim de l'eficàcia en la gestió.

Les cooperatives representen una bona solució per als artistes i per a tot el sector musical. Gràcies a la gestió de les cooperatives els artistes músics ja estan donats d'alta a la seguretat social; els organitzadors d'espectacles gaudeixen de seguretat jurídica; les administracions recapten els impostos corresponents i, en definitiva, s'ha fet un gran pas cap a la normalització i significació de la feina de tots els artistes, tant dels intèrprets com dels executants.

La situació actual no és la idònia. La solució del problema seria una reforma del "Régimen Especial de Artistas de la Seguridad Social", que facilités la contractació dels artistes de forma directa.

Cal avançar fins a consolidar una Llei de la Música com a eina fonamental per resoldre els problemes dels artistes de la música. Això dignificarà la professió de músic.

La carrera de l'Antoni Mas com a innovador i gestor demostra que, a vegades, fem un ús molt pobre dels nostres talents. Moltes persones passen tota la vida sense preguntar-se quins són els seus talents, o si en tenen algun del què puguin parlar.

La innovació és difícil perquè significa fer alguna cosa que moltes persones s'esforcen a fer. Significa desafiar allò que acceptem i donem per fet. Coses que pensem que són òbvies.

El gran problema per lograr la reforma o la transformació és la tirania del sentit comú, el pensament “això no es pot fer de cap altra manera perquè s’ha de fer així”.

L’Antoni, potser sense saber-ho o sense proposar-s’ho, com han fet altres persones visionàries, trenca aquesta idea preconcebuda de la linealitat per donar pas a la universalitat.

Moltes de les nostres idees s’han format, no per afrontar les circumstàncies actuals, sinó les circumstàncies de temps anteriors. Però les nostres ments continuen hipnotitzades per aquestes idees. I ens n’hem de desencantar nosaltres mateixos.

Sovint les persones tenen talent per coses que no els interessin. El tema és la passió i el que entusiasma el nostre esperit i la nostra energia. Si estàs fent allò per al que serveixes i t’agrada, el temps agafa un caire diferent; una hora compta com cinc minuts. I viceversa.

L’Antoni ha escrit aquest llibre d’orientació, informació i rendició de comptes d’una etapa, un període important de la seva vida que li ha donat moltes satisfaccions i ha proporcionat molts beneficis a una gran quantitat de músics.

Abraham Lincoln va dir: “Els dogmes del passat silenciosos són inadequats per al present tempestuós. L’ocasió és una muntanya de dificultats i hem de créixer amb la circumstància”.

L’Antoni Mas, que ara es dedica altra vegada al piano i a la composició, és un gran exemple de diversitat actuacional, de compromís humà i d’evolució. Evolució significa moviment, canvi, transformació, mudança: accions de desenvolupament o transformació gradual que ens fan passar d’un estat a un altre. L’evolució és una marxa contínua en l’acumulació de coneixement i ha de significar un canvi en sentit ascendent i de perfeccionament. Si d’alguna cosa podem estar segurs és del canvi constant i continu de totes les coses.

L’evolució de les societats de gestió col·lectiva és paral·lela a l’evolució dels drets de propietat intel·lectual. Els drets d’autor i els d’artista són dos vasos comunicants que tenen una mútua i absoluta interdependència per poder tenir viabilitat pràctica. No és fàcil concebre la “creació” d’una obra sense la seva “recreació” – interpretació de cara al públic – ni a la inversa.

Aquesta realitat condueix a un sistema de gestió col·lectiva de les creacions intel·lectuals i a l’existència de societats o organitzacions de gestió col·lectiva dels drets dels diferents titulars: agrupacions de base plural, integrades i governades pels propis titulars i subjectes al control i a la vigilància dels seus òrgans de govern, que també integren els mateixos titulars. Mitjançant aquestes organitzacions i els acords o convenis de reciprocitat subscrits, a nivell internacional, amb organitzacions homòlogues, s’aconsegueix més eficàcia en la gestió dels drets, de manera que les remuneracions arribin, amb equitat, a qui les ha propiciat: autors, artistes, productors.

Però aquestes societats, per elles mateixes, no completen els serveis que els músics necessiten i demanen. Les cooperatives de gestió del treball dels músics han sigut i són essencials per tal que aquests puguin disfrutar de les contraprestacions socials i contribuir al benestar social de tots els ciutadans.

La defensa de la creació, del treball i del dret al benefici del treball no pot ser obligació exclusiva dels creadors i de les entitats de gestió col·lectiva, sinó de tots. D'aquesta manera millorarem la societat, la seguretat, la llibertat d'expressió i el futur de la cultura i dels ciutadans, en una societat orientada al bé de l'individu i no al consum.

L'Antoni pertany a aquest grup de persones intrèpides que, enamorades de la música i de la sorpresa, amb escassos mitjans i molta il·lusió, imaginació i una gran força de voluntat, han lograt obtenir l'èxit.

Vull, en nom dels artistes, donar la benvinguda a aquest magnífic treball que pretén crear en el músic la consciència de l'esforç realitzat, i per realitzar, de les cooperatives.

Aquest llibre inclou dades i reflexions molt útils per a tot tipus de músics i no tan sols per als que toquen diàriament en grans formacions.

Els músics desconeixem quasi tot el que té a veure amb els nostres deures i drets i la seva relació amb l'exercici de la professió, i aquest treball de l'Antoni ens ajuda a treure el millor resultat de la nostra feina i a complir les obligacions contractuals i fiscals que prescriuen les lleis.

Reitero el meu agraïment per aquest singular i necessari estudi sobre les cooperatives de músics, que ajuda a la comprensió dels temes legals, paral·lels a l'exercici d'una vocació que es converteix, inevitablement, en professió: la música.

El meu estimat i admirat Antoni aborda en aquest llibre, amb decisió i sabiduria, el món complicat de la contractació i dels deures burocràtics del món de l'artista musical.

Antoni, músic, compositor i intèrpret, sempre preocupat pel futur de la professió de músic, has realitzat, sense cap interès ni benefici econòmic, un útil i excel·lent treball, que per sort està condemnat a l'èxit. Com a músic te'n dono les gràcies, i com a col·lega i amic, t'ho desitjo de tot cor.

Luis Cobos
Músic i president d'AIE

DEFENSA DELS INTERESSOS COL·LECTIUS

Luis Mendo

Al llarg d'aquests anys que hem estat treballant en el Departament de Fons Assistencial i Cultural d'AIE, hem tingut ocasió de comprovar fins a quin punt pot arribar a ser desesperada la situació vital de companys que, després de dedicar tota la vida a la música (alguns amb un considerable èxit professional), quan arriben a l'edat en què tots els treballadors s'han guanyat el dret a una jubilació (descans) digne, no tenen recursos per viure la vellesa de forma decent.

La falta de previsió i la despreocupació pel futur, han sigut - i probablement encara són - un mal endèmic en el món de la música popular. En el pop, el jazz o el flamenc, hem viscut sempre com si les coses haguessin de ser optimistes i brillants eternament. És molt propi del caràcter col·lectiu (si és que tal cosa existeix) de la nostra professió pensar que tot continuarà igual per sempre, sense tenir en compte els factors que condicionen quelcom tan aleatori com una carrera artística (edat, salut, família, circumstàncies del mercat, etc.) i no preveure els possibles obstacles que, de manera lògica, apareixeran. Per això, mai ens hem preocupat de coses tan prosaïques com la cotització a la Seguretat Social, l'atur o la jubilació. Nosaltres estàvem disposats a ser sempre joves i exitosos (uns més que d'altres, és clar).

També és cert que els "estaments de poder" (discogràfiques, promotors, administracions públiques) no afavorien el més mínim la regularització d'aquesta situació. Només algunes formacions estables, com orquestres amb contractes de llarga durada, disfrutaven d'una situació "normal" pel que fa a les cotitzacions a la Seguretat Social.

Així, hem pogut comprovar les terribles conseqüències d'aquesta actitud en desenes de casos de companys que s'han trobat completament desemparats, sense cap dret a jubilació o prestació d'atur, a vegades al límit de la indignació, i sense saber a qui recórrer per demanar ajuda, que només han pogut comptar amb les modestes ajudes assistencials d'institucions com AIE per paliar una mica la seva difícil situació.

Per aquest motiu, ens sembla transcendent el treball de MUSICAT, que posteriorment han continuat MUS XXI a Madrid i d'altres associacions com Músicos Ao Vivo a Galícia o Tal-Cual a Canàries, orientat a què tots els professionals cotitzin a la Seguretat Social cada dia que treballen, al marge de les circumstàncies concretes de cada contracte.

No ha estat gens fàcil superar les dificultats per aconseguir-ho, començant per la pròpia Administració de l'Estat, que mai ha tingut molt clar com tractar els artistes i que ha hagut de reconèixer amb sorpresa que una solució "des de dins", trobada pels propis professionals, acabava resolent, encara que només fos parcialment, una carència que afectava un gran nombre d'artistes.

Sabem que, tal i com ho reconeixen els propis gestors de les cooperatives, aquesta és una solució temporal. L'única forma de resoldre aquest problema és fent una nova legislació per a "tot" el món de la música (la "Llei de la Música" que s'ha demanat tantes vegades) que

regularitzi de forma definitiva els sistemes de cotització a la Seguretat Social per a les nostres activitats.

Mentre això no arriba, les cooperatives estan fent una feina excel·lent. A més de resoldre els problemes “burocràtics” dels músics, aglutinen el sector i esdevenen portantveus davant d’altres instàncies per defensar els interessos col·lectius dels seus associats.

Volem expressar el nostre agraïment a tots els companys que han aconseguit posar en marxa aquestes organitzacions, que estan resultant tant eficaces. Saben que compten amb el nostre ànim i amb tot el nostre suport per continuar amb la seva tasca.

Luis Mendo
Vicepresidente de AIE

INTRODUCCIÓ DE L'AUTOR

Com a manifestació prèvia al present informe, em declaro, per sobre de qualsevol altra consideració, músic i compositor. Així mateix, vull fer públic el reconeixement que, en referència al món de la gestió, no compto amb cap altra formació més enllà de l'experiència que he anat adquirint a través dels anys que hi he dedicat.

Amb aquestes premisses espero que es faran de millor disculpar els defectes o mancances que, especialment en l'aspecte tècnic, pugui tenir aquest treball que us presento. Unes deficiències que probablement li restaran valor de cara als lectors erudits o més ben preparats en temes laborals, fiscals i jurídics; sobretot pel que fa als especialistes d'aquestes matèries en els aspectes directament relacionats amb les normatives que regulen la relació laboral dels músics i els artistes.

No obstant això, si considerem la concebuda - i malauradament certa - poca disposició del col·lectiu artístic per tota aquesta temàtica, haurem de convenir que la forma d'expressió utilitzada en la meua redacció probablement resultarà la més entenedora i fàcil d'assimilar pels músics i els artistes que, en definitiva, són els principals destinataris d'aquesta publicació.

D'altra banda, també compto amb l'avantatge que representa la meua dilatada trajectòria com a músic professional, que m'ha obligat a conèixer llargament amb la problemàtica que comporta l'exercici d'aquesta activitat. Una problemàtica tan específica que només es pot conèixer a fons a través de la mateixa experiència i pel fet d'haver-ne patit directament els efectes.

Confio que aquests coneixements pràctics podran compensar d'alguna manera les evidents mancances d'aquest treball en altres aspectes i justificar així l'esforç que n'ha suposat la divulgació.

Precisament pel fet de ser conscient d'aquestes limitacions, a l'hora d'estudiar la viabilitat de les societats cooperatives com a possible solució al problema laboral dels músics, vaig buscar un assessor laboral que oferís plenes garanties. El repte consistia a trobar algú que estigués familiaritzat amb el Règim Especial d'Artistes de la Seguretat Social, ja que aquest apartat es caracteritza per ser el gran desconegut de la majoria de professionals del ram. Tant es així que durant les meves gestions per trobar la persona indicada vaig poder constatar que, fins i tot entre el mateix personal de l'administració, sorgien seriosos dubtes sobre el tema.

Finalment, de manera fortuïta - i certament curiosa, ja que defensava la part contrària en un litigi entre un ajuntament i un músic de la nostra associació - vaig trobar la persona indicada. Es tracta del senyor Josep Lluís Samper, de l'empresa Calders Economistes, a qui vull agrair profundament la seva dedicació i, sobretot, la seva gran implicació en el projecte de l'Associació Professional de Músics de Catalunya (MUSICAT).

De fet, la constitució, posada en marxa i funcionament de les cooperatives de músics es va poder desenvolupar gràcies al nostre treball en equip i a les aportacions comunes: la meva experiència professional va permetre identificar clarament els principals problemes inherents a la contractació dels músics i el Sr. Samper es va dedicar a analitzar-los convenientment des de l'aspecte legal.

Finalment, d'entre les possibles solucions que anava proposant, els mateixos músics ens dedicàvem a escollir les que s'ajustaven més a les nostres necessitats i s'adeien més a les nostres possibilitats. Vull remarcar el fet que cito expressament *els músics*, en plural, perquè entre els components de les successives juntes directives de l'associació que he tingut l'honor de presidir, hi vaig anar trobant alguns col·laboradors inestimables.

Així mateix vull manifestar el meu agraïment al personal administratiu que m'ha fet costat durant tots aquests anys dedicats a la gestió i molt especialment als que, amb l'encert que estant demostrant dia a dia, finalment em varen substituir en els càrrecs directius i executius.

NOTES PRÈVIES

Tot i que és summament recomanable que els músics llegeixin la totalitat d'aquest treball per poder treure el millor rendiment dels serveis que ofereixen les cooperatives i reduir al màxim els costos de la facturació de les actuacions, en els casos que la urgència així ho recomani es pot consultar prèviament el Capítol XI, titulat ***Manual pràctic per a músics i artistes***, en el qual s'indica de manera resumida el procediment a seguir per facturar una actuació.

El present treball ha estat elaborat prenent com a referència la trajectòria de l'**Associació Professional de Músics de Catalunya (MUSICAT)** i de les diferents entitats que configuren el seu Grup de Gestió. Per això cal agrair a aquesta associació la seva absoluta predisposició a facilitar aquestes dades perquè siguin posades a disposició dels músics i la resta del sector, amb la millor intenció d'afavorir el normal desenvolupament de la professió.

CAPÍTOL I

LA SITUACIÓ LABORAL DELS MÚSICS

La normativa de contractació de músics en espectacles públics estableix que aquests són treballadors per compte aliè i, per tant, han de ser contractats directament per l'organitzador de l'espectacle o mitjançant una companyia o empresa intermediària; però, en qualsevol cas, a través d'una relació laboral que obliga el contractant a donar d'alta els músics a la Seguretat Social i a practicar la retenció corresponent de l'IRPF.

Des de fa temps, aquesta normativa se solia aplicar correctament en els contractes fixos o de llarga durada. En canvi, en les contractacions esporàdiques - els anomenats "bolos" - per desconeixement o per negligència, s'incomplia de forma sistemàtica, de manera que els pagaments als músics es feien en metàl·lic i es justificaven a través d'un simple rebut. Aquestes males pràctiques deixaven els músics absolutament desprotegits socialment i responsabilitzaven els organitzadors de les conseqüències que es poguessin derivar d'un hipotètic accident laboral o d'una inspecció de treball.

En un moment determinat, la presa de consciència d'aquesta responsabilitat, la pressió de les associacions de músics i, sobretot, la necessitat de justificar des d'un punt de vista comptable les despeses va fer que els organitzadors d'espectacles es comencessin a plantejar la necessitat de regularitzar la situació. Aleshores, la complexitat del sistema laboral - altes i baixes diàries a la Seguretat Social, TC1, TC2, comprovants d'actuació, nòmines, retencions (que poden ser diferents per a cada músic), etcètera - i el fet que els organitzadors, especialment els ajuntaments, solen programar basant-se en pressupostos tancats i aprovats amb anterioritat, va fer que s'optés de forma generalitzada per contractar els músics a través d'una relació mercantil o de prestació de serveis.

A conseqüència de l'aplicació d'aquest model contractual, es va començar a exigir als músics i a les formacions musicals la presentació d'una factura per justificar el pagament de les actuacions. Aquesta exigència obligava els músics que treballaven individualment a donar-se d'alta com a autònoms i a les formacions musicals a constituir-se en empresa o adquirir qualsevol altre tipus de personalitat jurídica per poder obtenir un CIF i emetre factures. Cap d'aquestes dues solucions els convenia. En el primer cas, perquè la majoria de músics no tenen el volum suficient de treball que els permeti suportar la quota fixa mensual que requereix l'alta al règim d'autònoms (al qual tampoc no es podrien acollir, si s'apliqués estrictament la normativa, donada la seva condició de dependència laboral). I pel que fa a la conversió de les orquestres i conjunts en societats, tampoc no resultava viable donada la tradicional organització dels músics a través de **grups de treball** i la nul·la disposició de cap dels integrants a constituir-se com a empresari i contractar la resta de companys de formació.

Aquestes circumstàncies varen fer que la situació derivés en un reguitzell de males pràctiques, que consistien a emetre factures falses sense liquidar l'IVA corresponent a Hisenda, a constituir-se en diferents models de societat per disposar d'un NIF per facturar - però justificant els salaris com a despeses i obviant sistemàticament l'obligació de cursar les altes a la Seguretat Social -, a facturar amb el NIF del pare d'algun músic que regentava un taller o una botiga..., i així successivament, tant com donava la imaginació i obligava la necessitat. No cal dir que aquestes pràctiques constituïen un risc molt greu que els músics es veïen obligats a assumir per poder seguir treballant.

Per evitar aquesta inseguretat jurídica, dotar els músics de les cobertures previstes per la normativa en matèria laboral, garantir als organitzadors una gestió correcta des del punt de vista laboral i fiscal i afavorir el reconeixement social de la professió, es va optar per regularitzar la situació a través de la creació de societats cooperatives que es fessin càrrec de gestionar la contractació dels músics associats de la manera que s'explicarà en els capítols següents.

Com a anècdota autènticament reveladora de la precària situació laboral que sistemàticament hem patit els músics, m'agradaria explicar el principal motiu que va obligar els usuaris més habituals dels nostres serveis, les administracions locals, a demanar les factures corresponents a les actuacions que contractaven. Un requisit que, com s'ha dit, va crear la necessitat de posar en marxa les cooperatives i, en conseqüència, va desencadenar el procés de regularització a través de la seva gestió.

D'ençà que vaig començar les meves activitats professionals com a músic, pels volts de l'any 1960 (i probablement des de molt abans, però en tot cas un servidor no en pot donar fe), als músics ens pagaven en efectiu i amb puntualitat en acabar les actuacions. Aquests pagaments es justificaven amb un simple rebut, en el qual no figurava altra identificació que el nom de la formació musical - que mancava de cap mena de personalitat jurídica - i la signatura del músic que actuava en representació dels companys com a cap de grup. Els diners amb què ens pagaven provenien de la recaptació que s'havia fet a la taquilla i, si era el cas, del bar que explotava la mateixa comissió de festes. Tant és així que normalment cobràvem amb bitllets de cent i de cinquanta pessetes, la qual cosa, tot sigui dit, ens anava prou bé als músics a l'hora de repartir.

Com segurament recordarà gairebé tothom, en un moment determinat i en un rampell de generositat - o més aviat de populisme, tant se val - algun consistori va decidir que els actes de la Festa Major havien de ser gratuïts. Una decisió absolutament nefasta per diversos motius, l'anàlisi dels quals requeririen un capítol a part que deixarem per a una millor ocasió. El cas és que amb la moda de la gratuïtat, a la qual ràpidament es varen apuntar la majoria de consistoris del país, les comissions de festes ja no disposaven de liquiditat per pagar els músics i no varen tenir altre remei que fer front als pagaments de les actuacions amb diners que provenien directament de l'Ajuntament. Com és natural, aquestes sortides de les arques municipals s'havien de justificar convenientment i només hi havia dues maneres de fer-ho: o bé a través d'una nòmina signada per cada músic, com si es tractés d'una contractació laboral, o bé a través d'una factura legal emesa per la formació musical. Tal com hem explicat

abans, per qüestió de comoditat es va triar la segona opció que, com també hem dit, va ser la que va motivar el procés de constitució de les cooperatives.

Amb aquesta explicació queda prou clar que la regularització del sector musical i artístic es deu més a un fet fortuït que no pas, com hauria estat desitjable, a la previsió de les administracions o als esforços de les associacions de músics, que tantes vegades han caigut en sac foradat. En descàrrec de les administracions i com ja s'ha indicat abans, s'hauria de considerar que la complexitat del sistema laboral en dificulta en gran manera l'aplicació pel que fa a les actuacions esporàdiques que contracten els ajuntaments. En aquest sentit, seria desitjable una reforma de l'esmentat sistema que el fes més àgil i en possibilités la utilització per part de tots els organitzadors d'espectacles públics a l'hora de contractar els professionals músics i artistes. Però davant les males perspectives que hi ha sobre aquest assumpte (ja s'ha denegat un projecte de reforma tot i comptar amb el vistiplau dels principals grups polítics amb representació parlamentària), resultarà prudent que seguim recomanant les cooperatives com a solució d'emergència, per preservar els interessos socials dels músics i evitar greus responsabilitats als organitzadors d'espectacles que els contracten.

CAPÍTOL II

LES COOPERATIVES DE SERVEIS

(Utilitzades per facturar les actuacions dels músics-socis adscrits al Règim General de la Seguretat Social)

SISTEMA OPERATIU

La cooperativa actua com una empresa intermediària a la qual l'organitzador de l'espectacle contracta la corresponent actuació en règim de prestació de serveis. Per tal de formalitzar aquesta relació, la cooperativa assumeix la representació dels socis-músics que han de realitzar l'actuació. D'aquesta manera, els músics mantenen la condició de dependència laboral, ja que actuen per compte de la cooperativa, l'organitzador obté una factura per l'import acordat per la contractació de l'actuació i ambdues parts compleixen escrupolosament la normativa establerta en matèria laboral i fiscal.

A partir del moment que l'organitzador i el músic han pactat - bé directament o a través d'un mànager o representant - les condicions del contracte, la cooperativa actua de la manera següent:

FUNCIONAMENT

1.- Subscriu el contracte corresponent entre l'organitzador i la cooperativa, en el qual hi consta com a representant dels músics-socis contractats. Aquest contracte també pot ser subscrit a tres bandes a fi i efecte que el músic-soci (o el delegat, si es tracta d'una formació musical) hi participi per ratificar amb la seva signatura les condicions pactades per l'actuació contractada. En els casos que el representant de la formació musical no participi directament en el contracte, haurà de comunicar de forma fefaent a la cooperativa la seva conformitat amb les condicions que s'hi han establert. A partir de la recepció de l'esmentada conformitat, la cooperativa procedirà a la signatura del contracte.

2.- Dóna d'alta al Règim Especial d'Artistes de la Seguretat Social, per al dia concret de l'actuació, els músics-socis que la realitzaran. Si es tracta d'una formació musical, prèviament el delegat dels músics haurà declarat a la cooperativa la relació de components que realitzaran l'actuació. En el cas de formacions amb una plantilla de caràcter fix, ho farà a través d'una **declaració anual de plantilla** signada per tots els components. En el cas de formacions de caràcter eventual, utilitzarà una **sol·licitud de facturació** per a cadascuna de les actuacions que s'hagin de facturar.

3.- Emet la factura corresponent contra l'organitzador de l'espectacle, especificant en el concepte d'aquesta factura la relació dels músics-socis que realitzaran l'actuació, amb nom, cognoms i número de DNI, a fi i efecte que l'organitzador pugui contrastar-la amb les còpies

de les altes al Règim Especial d'Artistes de la Seguretat Social, que podrà sol·licitar a la cooperativa. Cal tenir present que en l'actuació hi poden participar músics-socis afiliats al Règim d'Autònoms de la Seguretat Social; si fos el cas, les altes serien les corresponents a aquest règim.

4.- Lliura la factura a l'organitzador de l'espectacle (de manera directa, a través del representant que hagi intervingut en la contractació o a través dels músics, en funció del que aquests indiquin). També lliura una còpia de la factura al músic o al delegat de la formació musical. Aquesta còpia durà adjunt el full de liquidació, en el qual s'indicaran les despeses que s'han de deduir del total cobrat en concepte de Seguretat Social, IRPF i comissió de gestió de la Cooperativa. També s'hi especificarà, si és el cas, la part de l'IVA a retornar als músics en concepte de factures descomptades. Una vegada realitzada l'actuació, serà la mateixa cooperativa la que haurà de cobrar-ne l'import.

5.- Paga les despeses derivades de la realització de l'actuació (lloguer d'equip, contractació de personal auxiliar, comissions de mànager o representant, publicitat, vestuari, comissió de gestió de la cooperativa, etc.) i obté, un cop descomptats aquests imports, la quantitat destinada a repartir entre els músics- socis que han actuat. Una part d'aquesta quantitat es paga als músics en concepte de dietes de manutenció, allotjament i desplaçament, segons els barems que marca la normativa; la resta constitueix l'anomenat **cost laboral** a partir del qual es calcula la quota corresponent a la Seguretat Social. Una vegada descomptada la part empresarial d'aquesta quota, s'obté el **salari diari**, que és el que finalment s'imputa als músics a efectes fiscals. Aquest salari, previ descompte de l'IRPF, es transfereix als músics-socis participants en l'actuació juntament amb l'import corresponent a les dietes de manutenció, allotjament i desplaçament.

La transferència es pot fer individualment, per l'import que correspon a cada músic, o bé per la totalitat a percebre per la formació, al seu representant autoritzat. Al final de cada exercici, els músics hauran de signar els justificants de les quantitats que han percebut en concepte de dietes de manutenció, allotjament i desplaçament. Cal remarcar que així com per poder descomptar les dietes de manutenció i desplaçament no és necessària la presentació de justificants per part dels músics-socis, per poder aplicar la dieta d'allotjament s'haurà de justificar la pernocta amb la corresponent factura o tiquet de l'establiment on s'hagi realitzat.

6.- Ingressa als organismes respectius els imports corresponents a la Seguretat Social, a la retenció de l'IRPF i a l'IVA no repercutit.

7.- Al final de cada exercici lliura als músic-socis el certificat on s'indiquen els ingressos obtinguts a través de la cooperativa, així com les retencions practicades i les quotes deduïbles abonades a la Seguretat Social.

CONDICIONS

1.- Per poder facturar les actuacions a través de la cooperativa, els músics hauran d'estar donats d'alta com a socis i complir els requisits establerts en els estatuts. La relació dels socis amb la cooperativa es regula a través del **contracte de gestió**, que es signa en el moment de la inscripció.

2.- Les cooperatives poden exigir, com a requisit per a l'admissió de socis, la prèvia pertinença a l'associació professional que les ha impulsades. D'aquesta manera s'assegura que els músic-socis compleixen el règim estatutari de l'associació i s'atorga a aquesta la representativitat necessària per poder defensar el col·lectiu en les millors condicions.

CAPÍTOL III

LES COOPERATIVES DE TREBALL ASSOCIAT

(Utilitzades per facturar les actuacions dels músics-socis adscrits
al Règim d'Autònoms de la Seguretat Social)

NOTA INFORMATIVA.- Com podreu apreciar, en la redacció d'aquest tercer capítol es repeteixen alguns paràgrafs del capítol anterior. El motiu és que en molts aspectes el funcionament d'ambdues cooperatives coincideix i s'ha volgut reflectir l'explicació de manera textual, malgrat la reiteració, en previsió que algun futur usuari llegís exclusivament el capítol que fa referència a la cooperativa que li interessa.

CONSIDERACIONS PRÈVIES

Segons preveuen els estatuts que regeixen les cooperatives de treball associat, aquestes tenen la potestat d'elegir el règim de la Seguretat Social al qual adscriuen els seus socis-treballadors.

Per aquest motiu, tot i que els músics estan legalment considerats com a treballadors per compte aliè i no poden facturar les actuacions com a treballadors autònoms, sí que poden formar part d'una cooperativa de treball associat que es faci càrrec de facturar les actuacions tenint-los inscrits en aquest règim de la Seguretat Social.

La diferència que legitima aquest sistema rau en el fet que els músics, tot i estar donats d'alta d'autònoms, no disposen d'epígraf ni de CIF al seu nom, sinó que depenen exclusivament de la cooperativa per facturar els rendiments del seu treball.

Tot i això, són els mateixos músics-socis els que hauran de pagar directament la quota d'autònom per mitjà d'una domiciliació bancària en el seu compte particular.

Així doncs, les cooperatives de treball associat fan possible que el músic que ja té l'alta d'autònom per un altre concepte, el que té prou volum de facturació per suportar la quota o el que, per qualsevol altra qüestió, té interès a pertànyer al règim d'autònoms, pugui facturar les actuacions a través de l'afiliació a aquest règim en comptes de causar alta i baixa per cada actuació al Règim Especial d'Artistes de la Seguretat Social.

A partir d'aquestes consideracions, el sistema operatiu de les cooperatives de treball associat és el mateix que el de les cooperatives de serveis, amb les úniques variants que figuren en els paràgrafs que fan referència a les altes a la Seguretat Social i als pagaments de les quotes corresponents.

SISTEMA OPERATIU

La cooperativa actua com una empresa intermediària a la qual l'organitzador de l'espectacle contracta la corresponent actuació en règim de prestació de serveis. Per tal de formalitzar aquesta relació, la cooperativa assumeix la representació dels socis-músics que han de realitzar l'actuació. D'aquesta manera, els músics mantenen la condició de dependència laboral, ja que actuen per compte de la cooperativa, l'organitzador obté una factura per l'import acordat en la contractació de l'actuació i ambdues parts compleixen escrupolosament la normativa establerta en matèria laboral i fiscal.

A partir del moment que l'organitzador i el músic han pactat – ja sigui directament o a través d'un mànager o representant - les condicions del contracte, la cooperativa actua de la manera següent:

FUNCIONAMENT

1.- Subscriu el contracte corresponent entre l'organitzador i la cooperativa, en el qual hi consta com a representant dels músics-socis contractats.

Aquest contracte també pot ser subscrit a tres bandes a fi i efecte que el músic-soci (o el delegat, si es tracta d'una formació musical) hi participi per ratificar amb la seva signatura les condicions pactades per l'actuació contractada.

En els casos que el representant de la formació musical no participi directament en el contracte, haurà de comunicar de forma fefaent la seva conformitat amb les condicions que s'hi han establert. A partir de la recepció de l'esmentada conformitat, la cooperativa procedirà a la signatura del contracte.

2.- Comprova si efectivament el músic-soci que ha de facturar està donat d'alta al Règim Especial de Autònoms i es troba al corrent de pagament de les quotes corresponents. Si es tracta d'una formació musical, prèviament el delegat dels músics haurà declarat a la cooperativa la relació de components que realitzaran l'actuació. En el cas de formacions amb una plantilla de caràcter fix, ho farà a través d'una **declaració anual de plantilla** signada per tots els components. En el cas de formacions de caràcter eventual, utilitzarà una **sol·licitud de facturació** per a cadascuna de les actuacions que s'hagin de facturar.

Si a la formació musical hi actua algun músic que no estigui donat d'alta al Règim Especial d'Autònoms, aquest haurà de facturar la seva part a través de la cooperativa de serveis i causar alta al Règim General. En aquest cas, per evitar que la formació musical es vegi obligada a presentar dues factures a l'organitzador de l'espectacle, la cooperativa de serveis facturarà la part corresponent als músics que no siguin autònoms contra la cooperativa de treball associat i aquesta facturarà el total de l'import de l'actuació contra l'organitzador.

3.- Emet la factura definitiva contra l'organitzador de l'espectacle, especificant en el concepte d'aquesta factura la relació dels músics-socis que realitzaran l'actuació, amb nom, cognoms i número de DNI, a fi i efecte que l'organitzador pugui contrastar-la amb les còpies de l'últim rebut de la quota del Règim d'Autònoms de la Seguretat Social, que podrà sol·licitar als mateixos músics o a la cooperativa. Cal tenir present que en l'actuació hi poden participar músics-socis afiliats al Règim General de la Seguretat Social i, si fos el cas, les altes serien les corresponents a aquest règim.

4.- Lliura la factura a l'organitzador de l'espectacle (de manera directa, a través del representant que hagi intervingut en la contractació o a través dels músics, en funció del que aquests indiquin). També lliura una còpia de la factura al músic o al delegat de la formació musical. Aquesta còpia durà adjunt el full de liquidació, en el qual s'indicaran les despeses que s'han de deduir del total cobrat en concepte d'IRPF i comissió de gestió de la cooperativa. També s'hi especificarà, si és el cas, la part de l'IVA a retornar als músics en concepte de factures descomptades. Una vegada realitzada l'actuació, serà la mateixa cooperativa la que haurà de cobrar-ne l'import.

5.- Paga les despeses derivades de la realització de l'actuació (lloguer d'equip, contractació de personal auxiliar, comissions del mànager o representant, publicitat, vestuari, comissió de gestió de la cooperativa, etcètera) i obté, un cop descomptats aquests imports, la quantitat destinada a repartir entre els músics-socis que hi han actuat. Una part d'aquesta quantitat es paga als músics en concepte de dietes de manutenció, allotjament i desplaçament, segons els barems que marca la normativa, i la resta constitueix l'anomenat **salari diari**, que és el que finalment s'imputa als músics a efectes fiscals. Aquest salari, amb descompte previ de l'IRPF, es transfereix als músics-socis participants en l'actuació juntament amb l'import corresponent a les dietes de manutenció, allotjament i desplaçament. La transferència es pot fer individualment, per l'import que correspon a cada músic, o bé per la totalitat a percebre per la formació, al seu representant autoritzat. Al final de cada exercici els músics hauran de signar els justificants de les quantitats que han percebut en concepte de dietes de manutenció, allotjament i desplaçament. Cal remarcar que, així com per poder descomptar les dietes de manutenció i desplaçament no és necessària la presentació de justificants per part dels músics-socis, per poder aplicar la dieta d'allotjament s'haurà de justificar la pernocta amb la corresponent factura o tiquet de l'establiment on s'hagi realitzat.

6.- Ingressa als organismes respectius els imports corresponents a la retenció de l'IRPF i de l'IVA no repercutit.

7.- Al final de cada exercici lliura als músics-socis el certificat on s'indiquen els ingressos obtinguts a través de la cooperativa així com les retencions practicades i les quotes abonades al Règim Especial d'Autònoms de la Seguretat Social. Cal tenir present que l'import d'aquestes quotes es pot deduir de la declaració de la renda.

CONDICIONS

1.- Per poder facturar les actuacions a través de la cooperativa, els músics hauran d'estar donats d'alta com a socis i complir els requisits establerts en els estatuts. La relació dels socis amb la cooperativa es regula a través del **contracte de gestió** que es signa en el moment de la inscripció.

2.- Les cooperatives poden exigir com a requisit per a la admissió de socis, la prèvia pertinença a l'associació professional que les ha impulsades. D'aquesta manera s'assegura que els músic-socis compleixin el règim estatutari de l'associació i s'atorga a aquesta la representativitat necessària per poder defensar el col·lectiu en les millors condicions.

3.- Els músics-socis que facturen les actuacions a través de les cooperatives de treball associat hauran d'estar donats d'alta al Règim Especial d'Autònoms de la Seguretat Social i estar al corrent de pagament de les quotes corresponents. Aquestes quotes seran abonades directament pels músics-socis seguint el procediment habitual de domiciliació bancària al seu compte corrent. Periòdicament i de manera fefaent hauran d'acreditar-ne el pagament a la cooperativa.

CAPÍTOL IV

REGULARITZACIÓ LABORAL DEL PERSONAL AUXILIAR

(A TRAVÉS D'UNA SOCIETAT LIMITADA UNIPERSONAL,
PARTICIPADA AL 100% PER UNA DE LES COOPERATIVES)

CONSIDERACIONS PRÈVIES

Amb la constitució de les cooperatives es va aconseguir evitar que les formacions musicals, tradicionalment considerades com a grups de treball, es veiessin obligades a adquirir personalitat jurídica i a reconvertir-se en societats o associacions. Així mateix, es va evitar que els músics, a títol individual, es veiessin obligats a convertir-se en professionals autònoms (contravenint la normativa, tal com hem dit) per poder facturar les actuacions.

En definitiva, s'evitava que els músics haguessin d'assumir funcions i responsabilitats no desitjades, que no els són pròpies, per poder desenvolupar amb normalitat la professió. No obstant això, la mateixa solució triada per resoldre el problema comportava el plantejament d'un altre de nou: resulta que la manca de personalitat jurídica impedia que les formacions musicals, com a tals, poguessin contractar el personal auxiliar necessari per dur a terme les actuacions, és a dir: tècnics de so, tècnics de llum, xofers i muntadors.

En el cas de les formacions que habitualment contractaven aquests serveis a altres empreses no hi havia cap inconvenient. Simplement es tractava que les empreses que prestaven el servei facturessin contra la societat cooperativa perquè aquesta pogués deduir-ne l'import com a despesa de l'actuació. El problema es presentava en el cas de les formacions musicals interessades a contractar directament el personal auxiliar, ja que, per la mateixa manca de personalitat jurídica, es trobaven incapacitades per fer-ho.

En un principi es va pensar que es podria utilitzar la mateixa cooperativa que donava d'alta els músics per contractar el personal auxiliar. Però el fet que aquests professionals estiguessin subjectes a un epígraf diferent no permetia donar-los d'alta a la Seguretat Social a través del Règim Especial d'Artistes.

Així doncs, calia buscar un sistema que permetés regular la situació d'aquest personal a través de contractes fixos a temps parcial, tal com preveu la normativa laboral en aquests casos.

Amb aquesta finalitat es va crear una societat limitada que els pogués contractar per un nombre d'hores proporcional al volum de treball de la formació musical on prestessin el servei.

SISTEMA OPERATIU

La societat limitada actua com una empresa de serveis a la qual la cooperativa contracta, per compte de la formació musical, el personal que aquesta requereix per realitzar les actuacions.

FUNCIONAMENT

1.- Dóna d'alta els tècnics de so, tècnics de llum, xofers i muntadors que presten servei a les formacions musicals que gestionen les actuacions a través de les cooperatives, mitjançant un contracte fix a temps parcial per un nombre d'hores setmanals proporcional al nombre d'actuacions que realitza cada formació. Exemple: el personal pertanyent a una formació que actua 80 dies anuals treballaria, partint de la base d'un jornal de 10 hores per actuació, 800 hores anuals. Aquestes 800 hores, repartides entre les 52 setmanes que té l'any, donarien el nombre d'hores per les quals s'ha d'estendre el contracte de cada treballador.

2.- Paga les nòmines mensuals al personal i ingressa les corresponents quotes de la Seguretat Social i l'IRPF als organismes respectius.

3.-Factura l'import brut de les nòmines contra la cooperativa perquè aquesta les pugui descomptar com a despeses de les actuacions.

4.-Lliura als treballadors, al final de cada exercici, el certificat on s'indiquen els ingressos obtinguts a través de la societat limitada, així com les retencions practicades i les quotes deduïbles abonades a la Seguretat Social.

5.-Subscriu amb l'entitat corresponent el Pla de Prevenció de Riscos Laborals per als treballadors, segons estableix la Llei de Salut en el Treball.

NOTA

Entre la societat limitada i el músic que actuï com a cap de grup, en representació de tots els components de la formació, se signarà un document que estableixi que, en cas d'acomiadament d'algun membre del personal auxiliar, els components de la formació hauran de fer-se càrrec de l'import de la indemnització corresponent que prèviament li haurà fet efectiva la societat limitada. El pagament d'aquesta indemnització es podria evitar en el cas que la societat limitada pogués col·locar l'auxiliar acomiadat en una altra formació.

CAPÍTOL V

TITULARITAT DEL MATERIAL PROFESSIONAL I DELS VEHICLES DE TRANSPORT

CONSIDERACIONS PRÈVIES

Tal com passa amb la contractació del personal auxiliar, la manca de personalitat jurídica de les formacions musicals les inhabilita per a l'adquisició de material professional (equips de so, llum, etc.) i vehicles de transport. Com dèiem en el capítol anterior, les formacions que lloguen aquests equips i els vehicles necessaris per al transport només hauran de tenir en compte que les factures corresponents siguin emeses contra la cooperativa perquè puguin ser descomptades com a despesa de les actuacions. Pel que fa a les formacions que vulguin disposar de material i vehicles propis, també hauran d'utilitzar els serveis de la societat limitada de la manera que s'explica a continuació:

SISTEMA OPERATIU

La societat limitada actua com una empresa intermediària que subministra a la formació musical el material professional que aquesta requereix per poder realitzar les actuacions, així com els vehicles de transport necessaris.

FUNCIONAMENT

1.- Adquireix el material que utilitza la formació musical en les actuacions a través d'un préstec bancari o *leasing*.

2.- Adquireix els vehicles que utilitza la formació musical per transportar el material professional i els instruments. Si es tracta de vehicles nous, ho farà a través d'un préstec bancari o *leasing*; si es tracta de vehicles antics que fossin propietat d'algun membre de la formació musical, ho farà a través d'una venda directa o traspàs. En qualsevol cas, la societat limitada ha de figurar com a titular dels vehicles, ja que, contràriament, no es podrien descomptar les despeses de combustible, manteniment, reparacions, assegurances, etc. No passa el mateix amb les factures de manteniment del material professional, que la cooperativa pot descomptar directament encara que no siguin de propietat.

3.- Farà efectives les quotes del préstec bancari o *leasing* corresponents a les compres de material i vehicles així com totes les factures de combustible, manteniment, reparacions, assegurances, etc.

4.- Facturarà l'import de les quotes i despeses contra la cooperativa perquè aquesta les pugui deduir com a despeses de les actuacions.

NOTA

Com que la societat limitada figurarà com a titular del material i dels vehicles - l'import dels quals haurà descomptat dels rendiments percebuts per les actuacions de les formacions musicals que els utilitzen - i en previsió que aquestes formacions musicals decidissin en algun moment finalitzar la relació amb la cooperativa, la societat limitada haurà de complir el següent protocol:

Lliurar al cap de grup de les formacions musicals un certificat de cessió incondicional per a l'ús del material professional i els vehicles, així com un contracte d'opció de compra pel valor residual de l'amortització practicada fins al moment de donar per acabada la relació. En el cas que el material i/o els vehicles estiguessin amortitzats en la seva totalitat, la compra es realitzaria pel valor simbòlic d'un euro.

CAPÍTOL VI

L'ASSOCIACIÓ CULTURAL

(FACTURACIÓ DE LES ACTUACIONS DE MÚSICA TRADICIONAL)

CONSIDERACIONS PRÈVIES

En el primer capítol parlàvem dels greus inconvenients que representa per als ajuntaments l'aplicació del sistema laboral a l'hora de contractar músics i artistes per a actuacions esporàdiques. Tant és així que, quan finalment van decidir regularitzar aquestes contractacions, van optar majoritàriament pel sistema mercantil, o de prestació de serveis, tot i que això comportava un increment de la despesa a causa de l'aplicació de l'IVA. Per pal·liar aquest increment i, de rebot, afavorir la contractació dels músics per part de les administracions públiques, es va pensar en la creació d'una associació cultural a través de la qual, una vegada concedida l'exempció corresponent per part del Ministeri d'Hisenda, es poguessin facturar sense IVA les actuacions de música tradicional, tal com permet la normativa corresponent. D'aquesta manera, els ajuntaments i la resta d'administracions públiques, que no tenen la possibilitat de compensar l'IVA suportat, poden estalviar-se l'esmentat percentatge en aquest tipus de contractacions. Un estalvi que finalment redunda en bé dels músics donat que els organitzadors veuen incrementat el pressupost.

NOTA INFORMATIVA

Com podreu apreciar, en la redacció d'aquest capítol es repeteixen alguns paràgrafs dels capítols II i III on s'explica el funcionament de les cooperatives. El motiu és que en molts aspectes hi ha coincidències i s'ha volgut reflectir l'explicació de manera textual, malgrat la reiteració, amb previsió que algun futur usuari llegís exclusivament el capítol de l'associació cultural, perquè és el que l'interessa.

SISTEMA OPERATIU

L'associació cultural actua com a entitat coordinadora dels espectacles de música tradicional en què participen els seus associats.

FUNCIONAMENT

1.- Subscriu el contracte corresponent entre l'organitzador i l'associació cultural en el qual hi consta com a representant dels músics-socs contractats. Aquest contracte també pot ser subscript a tres bandes a fi i efecte que el músic-soci (o el delegat, si es tracta d'una

formació musical) hi participi per ratificar amb la seva signatura les condicions pactades per l'actuació. En els casos que el representant de la formació musical no participi directament en el contracte, haurà de comunicar de forma fefaent la seva conformitat amb les condicions que s'hi han establert. A partir de la recepció de l'esmentada conformitat, l'associació procedirà a la signatura del contracte.

2.- Dóna d'alta al Règim Especial d'Artistes de la Seguretat Social, per al dia concret de l'actuació, els músics-socis que la realitzaran (si són autònoms comprovarà que estan al corrent del pagament de la quota). Si es tracta d'una formació musical, prèviament el delegat dels músics haurà declarat a l'associació la relació de components que realitzaran l'actuació. En el cas de formacions amb una plantilla de caràcter fix, ho farà a través d'una **declaració anual de plantilla** signada per tots els components. En el cas de formacions de caràcter eventual, utilitzarà una **sol·licitud de facturació** per a cadascuna de les actuacions que s'hagin de facturar.

3.- Emet la factura corresponent contra l'organitzador de l'espectacle, especificant en el concepte d'aquesta factura la relació dels músics-socis que realitzaran l'actuació, amb nom, cognoms i número de DNI, a fi i efecte que l'organitzador pugui contrastar-la amb les còpies de les altes al Règim Especial d'Artistes de la Seguretat Social o l'alta d'autònoms, que podrà sol·licitar a l'associació.

4.- Lliura la factura a l'organitzador de l'espectacle (de manera directa, a través del representant que hagi intervingut en la contractació o a través dels músics, en funció del que aquests indiquin). També lliura una còpia de la factura al músic o al delegat de la formació musical. Aquesta còpia durà adjunt el full de liquidació, en el qual s'indicaran les despeses que s'han de deduir del total cobrat en concepte de Seguretat Social (si és el cas), IRPF i comissió de gestió de l'associació. Una vegada realitzada l'actuació, serà la mateixa cooperativa la que haurà de cobrar-ne l'import.

5.- Paga les despeses derivades de la realització de l'actuació (lloguer d'equip, contractació de personal auxiliar, comissions de mànager o representant, publicitat, vestuari, comissió de gestió de l'associació, etc.) i obté, un cop descomptats aquests imports, la quantitat destinada a repartir entre els músics-socis que han actuat. Una part d'aquesta quantitat es paga als músics en concepte de dietes de manutenció, allotjament i desplaçament, segons els barems que marca la normativa; la resta constitueix l'anomenat **cost laboral** a partir del qual es calcula la quota corresponent a la Seguretat Social (si és el cas). Una vegada descomptada la part empresarial d'aquesta quota, s'obté el **salari diari**, que és el que finalment s'imputa als músics a efectes fiscals. Aquest salari, previ descompte de l'IRPF, es transfereix als músics-socis participants en l'actuació juntament amb l'import corresponent a les dietes de manutenció, allotjament i desplaçament. La transferència es pot fer individualment, per l'import que correspon a cada músic, o bé per la totalitat a percebre per la formació, al seu representant autoritzat. Al final de cada exercici, els músics hauran de signar els justificants de les quantitats que han percebut en concepte de dietes de manutenció, allotjament i desplaçament. Cal remarcar que així com per poder descomptar les dietes de manutenció i desplaçament no és necessària la presentació de justificants per part dels músics-socis,

per poder aplicar la dieta d'allotjament s'haurà de justificar la pernocta amb la corresponent factura o tiquet de l'establiment on s'hagi realitzat.

6.- Ingressa als organismes respectius les quotes corresponents a la Seguretat Social (si és el cas) i a la retenció de l'IRPF.

7.- Al final de cada exercici lliura als músic-socis el certificat on s'indiquen els ingressos obtinguts a través de l'associació cultural, així com les retencions practicades i les quotes deduïbles abonades a la Seguretat Social.

CONDICIONS

1.- Per poder facturar les actuacions a través de l'associació cultural, els músics hauran d'estar donats d'alta com a socis i complir els requisits establerts en els estatuts. La relació dels socis amb l'associació cultural es regula a través del **contracte de gestió**, que es signa en el moment de la inscripció.

2.- L'associació cultural pot exigir, com a requisit per a l'admissió de socis, la prèvia pertinència a l'associació professional que l'ha impulsada. D'aquesta manera s'assegura que els músic-socis compleixen el règim estatutari de l'esmentada associació professional i s'atorga a aquesta la representativitat necessària per poder defensar el col·lectiu en les millors condicions.

NOTA

Queda clar que, com que no genera IVA, l'associació cultural no té possibilitat de compensar-lo amb el de les factures presentades per descomptar com a despeses de les actuacions.

CAPÍTOL VII

PARTICULARITATS

En els capítols anteriors s'ha explicat el sistema operatiu de les cooperatives, la societat limitada i l'associació cultural, fent referència únicament als aspectes més habituals de la gestió. S'han omès expressament les situacions especials per tal de no crear confusió i facilitar al màxim la comprensió del funcionament general de les esmentades entitats.

No obstant això, entenem que pot resultar de gran interès per als futurs usuaris de les cooperatives conèixer tant bé com es pugui els serveis que aquestes li poden oferir i la manera de treure'n el màxim partit. Per això explicarem en aquest capítol a part les circumstàncies que, tot i no ser habituals en la relació dels socis amb les respectives entitats, probablement acabaran apareixent en un moment o altre.

DESCOMPTE DE FACTURES DE DESPESES

Anteriorment hem explicat que en facturar les actuacions les cooperatives poden descomptar com a despesa les factures presentades per les formacions musicals o pels músics-socis. Sempre que aquestes factures siguin en concepte de prestacions de serveis (factures de mànagers o representants), lloguers, reparacions o compres no imputables com a patrimoni (publicitat, vestuari, etc.), la cooperativa les podrà descomptar directament sigui quin sigui l'import.

Ara bé, quan es tracti de compres de béns considerats patrimonials (material professional, instruments o vehicles), l'import de cadascun dels articles que figuren en les factures a descomptar no podrà excedir de 600 euros més l'IVA corresponent (quantitat susceptible de ser modificada segons la normativa del moment). En aquests casos, per poder descomptar les factures com a despesa, la societat limitada s'ha de fer càrrec de l'adquisició d'aquests béns, de la manera que s'explica en el capítol corresponent.

Cal remarcar que, en qualsevol cas, les factures a descomptar han de ser en concepte de serveis, lloguers o compres relacionades amb l'exercici de l'activitat musical o artística.

Les factures amb import superior al que pot ser descomptat en una sola actuació es podran fraccionar per ser descomptades en factures posteriors.

Les factures hauran de ser descomptades dins de l'any natural (de l'1 de gener al 31 de desembre) de la data d'emissió.

COBRAMENTS

El procés habitual a l'hora de fer efectives les factures de les actuacions és que l'organitzador pagui a la cooperativa emissora de la factura. En aquest cas, les cooperatives pagaran el salari corresponent als músics en el moment que l'organitzador de l'espectacle els hagi fet efectiu l'import de l'actuació.

Si en algun cas l'organitzador pagués directament la factura als músics, aquests es veurien obligats a satisfer a les cooperatives, de forma immediata, l'import corresponent a l'IVA, les quotes de la Seguretat Social (si fos el cas), l'IRPF i les factures inherents a l'actuació, de les quals la mateixa cooperativa s'hagués fet càrrec i que s'especifiquen a la liquidació adjunta a la còpia de la factura lliurada als músics.

També pot donar-se el cas que l'organitzador pagui directament la factura als músics, però que ho faci amb un xec bancari a nom de la cooperativa facturadora. Si és així, el músic té l'obligació de fer arribar el xec a la cooperativa perquè aquesta el cobri i pugui procedir a la liquidació definitiva de la actuació.

RÈGIMS DIFERENTS EN UNA MATEIXA FORMACIÓ

Molt sovint es dona la situació que en una mateixa formació musical s'hi troben músics afiliats al Règim General de la Seguretat Social i al Règim Especial d'Autònoms. En aquests casos, per evitar que els músics hagin de presentar dues factures diferents, la cooperativa que compta amb major nombre de músics-socis factura l'import total de l'actuació i l'altra cooperativa factura a aquesta primera la part corresponent als seus associats. Aquest procés es fa de manera interna sense que els músics hagin de fer cap mena de gestió.

PARTICIPACIÓ DE MÚSICS QUE NO SÓN SOCIS DE LA COOPERATIVA

Com que l'afiliació a les associacions i les cooperatives és un acte absolutament voluntari, es pot donar el cas que en una formació musical hi figurin músics o artistes que no estan donats d'alta com a socis de la cooperativa que ha de fer-se càrrec de la facturació de les seves actuacions. En aquest cas, aquesta facturarà l'import total de l'actuació a l'organitzador de l'espectacle i els músics o artistes que no siguin socis hauran de facturar contra la cooperativa l'import corresponent a la seva participació. Aquesta factura podrà ser emesa pels mateixos interessats, si és que tenen la condició d'afiliats al Règim d'Autònoms de la Seguretat Social, o per qualsevol altra cooperativa o entitat a la qual puguin estar associats. En qualsevol cas, per evitar responsabilitats subsidiàries i ser conseqüent amb la seva mateixa manera d'actuar, prèviament a qualsevol tràmit, la cooperativa exigirà que les factures que li presentin els músics o artistes que no estan associats vagin acompanyades de les corresponents altes a la Seguretat Social, conforme estableix la normativa.

FACTURACIÓ D'ACTUACIONS A L'ESTRANGER

Per facturar les actuacions dels socis a l'estranger la cooperativa actua de la mateixa manera que s'ha explicat per a les actuacions fetes al país amb les dues úniques variants següents:

Pel que fa a la Seguretat Social, les altes s'han de convalidar en funció del conveni vigent amb el país on s'ha d'anar a actuar. Per això, la cooperativa les haurà de presentar adjuntes al formulari de treballadors desplaçats, segons indica el Reglament C.E.883/04.

Pel que fa a la fiscalitat, caldrà sol·licitar a la delegació corresponent d'Hisenda el Número Intracomunitari, conegut internacionalment per *Vat Number*, perquè la part contractant pugui liquidar l'IVA de la factura en el mateix país on es realitzi l'actuació. En aquest cas, la cooperativa emetria la factura sense IVA.

ALTES DELS DIES D'ASSAIG

Segons la normativa que regula la contractació de músics i artistes, els assaigs que aquests han de dur a terme per poder realitzar les actuacions en condicions s'haurien de pagar a part. Com que això no es duu a la pràctica, es considera que el que cobren els músics per les seves actuacions ja comprèn la mateixa actuació i els assaigs corresponents. Per aquest motiu, les cooperatives poden donar d'alta els músics a la Seguretat Social els dies que aquests realitzen els esmentats assaigs. Això permet un estalvi en les quotes de l'IRPF i de la Seguretat Social, ja que la cooperativa pot deduir les dietes dels dies d'assaig com a despesa. El que no es pot deduir són les despeses de desplaçament, ja que se suposa que els assaigs es realitzen a la mateixa seu de la formació musical. En qualsevol cas, el nombre d'assaigs haurà de ser adequat a les característiques de l'actuació i la factura s'haurà de sol·licitar amb un mínim de tres dies d'antelació al primer assaig.

ACTUACIONS DELS MÚSICS QUE COBREN PRESTACIÓ D'ATUR

Els músics o artistes que es trobin en situació d'atur i cobrin la prestació corresponent podran seguir actuant i, en conseqüència, la cooperativa els podrà donar d'alta a la Seguretat Social sense cap mena de problema. L'únic que haurà de fer el músic és avisar de la situació a la oficina corresponent de l'INEM perquè obrin en conseqüència. En aquests casos, els descomptaran la prestació corresponent als dies que han treballat. Tot i això, els músics no en sortiran perjudicats ja que se'ls allargarà la prestació d'atur tants dies com hagin treballat i els hagin estat descomptats. El que no podran fer els músics en situació d'atur es donar-se d'alta al Règim Especial d'Autònoms, ja que, en aquest cas, els retirarien la prestació.

ACTUACIONS DELS MÚSICS EN SITUACIÓ DE JUBILATS

Tal com succeeix amb els músics que són a l'atur, els jubilats també poden actuar i ser donats d'alta i baixa els dies d'actuació al Règim Especial d'Artistes de la Seguretat Social. També serà prudent avisar l'organisme corresponent, tot i que, normalment, ja solen actuar d'ofici. El procés és el següent: de forma periòdica (en funció dels criteris corresponents a les respectives oficines de l'INSS) el músic rebrà una relació dels dies que ha constatat d'alta a la Seguretat Social en la que també s'especifica la quantitat que li serà descomptada. Aquesta quantitat és la part de la prestació de jubilació proporcional als dies treballats. Naturalment, i com en el cas dels aturats, el que no poden fer els jubilats és donar-se d'alta al Règim Especial d'Autònoms.

FACTURACIÓ DE LES ACTUACIONS A PERCENTATGE

Cada vegada es dóna més el cas de formacions musicals i artistes que, en comptes de pactar una quantitat fixa per l'actuació, són contractats a canvi de determinat percentatge de la recaptació que acabi generant l'espectacle. En aquests casos, és obvi que no es pot emetre la factura per endavant, ja que es desconeix la quantitat que s'haurà d'acabar facturant. Aleshores, el procediment que segueix la cooperativa és el següent:

1.- Prèviament a l'actuació, dóna d'alta aquest dia al Règim Especial d'Artistes tots els músics i artistes que hi tenen prevista la intervenció i que no estan afiliats al Règim Especial d'Autònoms. Amb aquesta premissa, els músics i artistes que han d'actuar ho fan a l'empara de les cobertures que la Seguretat Social preveu, i l'organitzador de l'espectacle queda a cobert de qualsevol responsabilitat subsidiària que se'n pogués derivar.

2.- Una vegada realitzada l'actuació i calculat el percentatge de la recaptació que correspon als músics i artistes que hi han participat, emet la factura per l'import indicat i seguint el procediment normal que s'ha explicat en els capítols corresponents.

ACTUACIONS NO REMUNERADES

Quan els músics o artistes actuïn sense percebre cap mena de remuneració per tractar-se d'espectacles de caràcter benèfic, d'actuacions promocionals o de col·laboracions desinteressades, no han de ser donats d'alta a la Seguretat Social i queden a cobert de qualsevol contingència a través de la pòlissa de responsabilitat civil que ha de tenir subscripta l'organitzador de l'espectacle. Quan s'acordi que l'organitzador es farà càrrec de les despeses de manutenció, allotjament o desplaçament, no és recomanable que lliuri directament els imports als músics o artistes participants en les actuacions, ja que es podrien conceptuar com a salari. En aquests casos, el més adient és que l'organitzador pagui directament les factures dels hotels i els restaurants així com els tiquets o les factures dels viatges.

També es dóna sovint la circumstància de músics o artistes principiants que realitzen actuacions gratuïtes en les festes locals. En aquests casos, la possible compensació a rebre per part dels ajuntaments s'hauria de regular a través d'un conveni en virtut del qual s'atorguessin les contrapartides habituals, com són la utilització d'instal·lacions municipals per a assaigs, cessió d'instruments, material, vestuari, etc.

CAPÍTOL VIII

EL GRUP DE GESTIÓ I ELS SERVEIS QUE PRESTA

Les dues cooperatives, la societat limitada i l'associació cultural, constitueixen un grup de gestió que, en el cas que ens serveix de referència, està al servei exclusiu dels músics afiliats a l'associació professional que l'ha impulsat. Tal com hem explicat, la seva principal funció és fer-se càrrec, de manera integral, de la facturació de les actuacions dels associats.

Però, a banda d'aquesta qüestió primordial, la associació i el grup de gestió tenen prou capacitat per oferir als músics-socis molts altres serveis que, si bé no tenen tanta transcendència immediata com el de la facturació, poden acabar resultant prou interessants, tant a nivell individual com, sobretot, de cara als interessos del col·lectiu. Així, podríem dir que la necessitat d'utilitzar el servei de facturació que ofereixen les cooperatives constitueix el factor determinant per captar els músics-socis que més endavant aniran descobrint la resta de serveis i altres avantatges que suposa el fet de pertànyer a l'associació. A continuació, explicarem aquests serveis complementaris:

CONFECCIÓ DE PRESSUPOSTOS

Abans de concretar qualsevol actuació, els músics o les formacions musicals que hagin de ser contractats tenen la possibilitat de conèixer les despeses de Seguretat Social, IRPF i comissió de gestió que comportarà la facturació d'aquesta actuació. Això els donarà la possibilitat d'ajustar al màxim l'import que han de demanar per l'actuació. Com que aquestes despeses són variables en funció de les dietes aplicables, el quilometratge i les factures de despeses que s'hagin de descomptar, cal que el músic o el representant de la formació indiquin a la cooperativa l'import net que desitgen cobrar per l'actuació i aquesta calcularà l'import total que hauran de sol·licitar a l'organitzador de l'espectacle.

En els casos que la quantitat a cobrar ja estigui establerta prèviament, el músic o representant de la formació també podrà sol·licitar a la cooperativa que faci el càlcul de les despeses a fi i efecte de poder conèixer d'avançada la quantitat neta que acabarà cobrant.

ASSESSORIA LABORAL, FISCAL I JURÍDICA

A causa del volum i la complexitat de la gestió, es fa imprescindible que les associacions i les entitats que integren el grup de gestió comptin amb una o més empreses que es facin càrrec de l'assessorament laboral, fiscal i jurídic. Aprofitant aquesta relació, els serveis d'assessorament indicats també es poden fer extensius als socis i a les formacions musicals integrants de l'associació. Normalment, aquest servei preveu que les consultes i l'estudi

de cada cas es puguin fer de manera gratuïta i que, en el cas d'intervenció, les minuts a càrrec dels socis gaudeixin d'un tracte especial, que s'indicarà en el pressupost elaborat per l'empresa assessora.

COBERTURA DE RESPONSABILITAT CIVIL

Quan les societats cooperatives assoleixen un nombre considerable de formacions musicals que utilitzen els seus serveis, tenen la possibilitat de subscriure, a un preu assequible, una pòlissa d'assegurança col·lectiva de responsabilitat civil per cobrir els danys a tercers que puguin ocasionar durant les actuacions. La importància d'aquesta assegurança seria determinant en cas de produir-se un accident amb afectació a persones, però també pot resultar interessant per cobrir les incidències menors que es puguin produir en béns materials o instal·lacions. Es podria argumentar que els organitzadors d'espectacles normalment ja disposen de cobertura de responsabilitat civil, amb la qual cosa aquesta segona pòlissa representaria una despesa inútil. Però s'hauria de veure fins a quin punt l'assegurança subscripta expressament per l'àmbit de responsabilitat de la part organitzadora de l'acte cobreix els sinistres causats pel material (equips de so i de llum) aportat per la formació musical. D'altra banda, quedaria coberta qualsevol responsabilitat subsidiària de les formacions musicals en el cas que la part organitzadora no es trobés al corrent del compliment de les seves obligacions en aquest aspecte.

BORSA DE TREBALL

A mesura que les associacions aconseguixen un nombre elevat de formacions musicals inscrites i de socis a títol individual, va adquirint una importància creixent el servei d'ofertes i demandes de treball cursades a través de la mateixa associació. Aquest servei, que tant pot servir per cobrir places fixes com per a substitucions eventuais, es pot gestionar a través del web de l'associació. La utilitat d'aquest servei queda demostrada pel fet que, en el cas de referència, l'anomenada Borsa de Treball és una de les seccions del web més consultades pels músics.

INFORMACIÓ ALS ORGANITZADORS I PROGRAMADORS D'ESPECTACLES

Tant els mateixos organitzadors d'espectacles com els promotors o representants que els puguin assessorar en la programació, poden obtenir, a través del web de l'associació, tota la informació referent als artistes i les formacions musicals que aquesta gestiona. Aquesta informació pot incloure les característiques de cada formació, la disponibilitat, els preus i la possibilitat d'accedir al seu web. En aquest cas, el principal avantatge rau en la concentració de la informació. És a dir: als usuaris dels serveis de les formacions musicals no els cal consultar les dades precises de forma individualitzada, ja que el web de l'associació els les ofereix de manera integral. No cal dir que aquest servei repercuteix de manera molt positiva en la contractació de les formacions musicals pertanyents a l'associació i, en conseqüència, a la creació de llocs de treball per als músics.

CONSULTES ADMINISTRATIVES

A través de la pàgina web l'associació posa a disposició dels usuaris tota la informació generada per la mateixa entitat, així com la que fa referència a la contractació de músics i els reglaments que la regulen. Així mateix, ofereix la possibilitat d'accedir a tota la documentació necessària, tant per poder-se inscriure com a soci com per a la utilització dels diferents serveis. Aquesta informació i documentació és de lliure accés per a qualsevol persona que vulgui realitzar consultes o descarregar-se els documents.

D'altra banda, els músics-socis tenen la possibilitat d'accedir, per mitjà de la corresponent acreditació, a tota la informació referent al cobrament de les factures que la cooperativa ha emès en concepte de les actuacions. Aquesta informació indica les factures cobrades així com la gestió que es duu a terme per agilitzar el cobrament de les que resten pendents. No cal dir que, en aquest sentit, el personal administratiu també està a disposició dels músics-socis, però és indubtable que el servei a través del web facilita l'accés a la informació i representa un estalvi en recursos.

CONVENIS AMB DIFERENTS EMPRESES I ENTITATS

D'acord amb el nombre d'associats i el volum de facturació que acrediten a través del grup de gestió, les associacions tenen la possibilitat de subscriure diferents convenis amb les empreses amb què es relacionen, dels quals es poden beneficiar els socis i la mateixa associació. Els models més freqüents són els següents:

- Botigues de música que facturem contra les cooperatives les compres dels socis
- Entitats bancàries a través de les quals operen l'associació i el grup de gestió
- Companyies asseguradores que gestionen les pòlisses de les cooperatives
- Entitats de gestió de Drets de la Propietat Intel·lectual
- Altres associacions i col·lectius de músics

I qualsevol empresa, entitat o institució relacionada amb l'associació, o amb les entitats que configuren el grup de gestió.

CAPÍTOL IX

REPERCUSSIONS DIRECTES SOBRE EL SECTOR MUSICAL

La gestió de les actuacions musicals a través de les cooperatives ha tingut conseqüències importants, no tan sols per al col·lectiu de músics i artistes, sinó també per al conjunt del sector musical. Les principals, i més immediates, han estat les següents:

MÚSICS I ARTISTES

El fet de facturar les actuacions a través de les cooperatives ha facilitat que els músics i els artistes poguessin treballar a l'empara de les cobertures que ofereix la Seguretat Social en cas d'accident laboral (recordem que anteriorment, gairebé sempre s'obviaven les altes). A l'hora de valorar aquesta cobertura, s'ha de tenir en compte que els desplaçaments es consideren dins de la jornada laboral i que l'alta al Règim Especial d'Artistes es fa extensiva des que el músic o artista abandona el seu domicili fins que hi torna a arribar. En els casos de les gires, quan els músics es desplacen directament al següent lloc d'actuació, la cobertura serà efectiva fins que el músic o artista arribi al destí de la propera actuació per a la qual ha estat donat d'alta. Això és el que disposa la normativa fins i tot en aquells casos en què, entre l'actuació i el desplaçament, la jornada laboral va més enllà del dia que s'ha causat l'alta. És a dir, la cobertura és per a l'actuació i no pas per al dia concret que ha estat contractada. De fet, s'observarà que, en funció dels horaris, molt sovint les actuacions comencen l'endemà del dia que figura en el contracte corresponent i que, en conseqüència, s'ha donat d'alta.

A banda de l'esmentada cobertura d'accidents laborals, les cotitzacions acreditades pels músics i els artistes també donen dret als subsidis per baixa laboral o atur i a la pensió de jubilació quan correspongui. En qualsevol cas, la quantia de les prestacions sempre serà proporcional al volum de les cotitzacions que constin en la vida laboral del perceptor. Precisament per poder millorar aquestes prestacions, el músic o artista té la possibilitat de regularitzar anualment les cotitzacions abonant la diferència existent entre les bases per les quals l'ha cotitzat la cooperativa i el sou que realment ha guanyat. A final de cada exercici, la Tresoreria de la Seguretat Social facilita la informació i els impresos per poder realitzar aquest tràmit.

No cal dir que el fet de poder accedir a tots aquests drets constitueix un considerable avenç per als músics i artistes, els quals, finalment, poden veure la seva situació laboral equiparada a la dels altres professionals de qualsevol ram. Com es lògic, el procés de regularització laboral del col·lectiu artístic ha comportat que aquesta mateixa regularització es faci extensiva als aspectes fiscals. Una conseqüència que, considerant algunes reaccions, pot haver estat mal entesa per algun músic o artista que a la vegada es dedica a una altra professió i que, a través d'aquesta, ja té coberts els seus drets socials. Si fora el cas, els arguments a

favor d'aquesta doble regularització són absolutament definitius: d'una banda, ningú no pot pretendre estalviar-se els seus impostos i, encara menys, a costa de sacrificar els drets dels companys que viuen de la professió. I de l'altra, ha de quedar clar que, de la mateixa manera que reclamem els nostres drets, hem de complir amb les obligacions corresponents, si és que pretenem avançar definitivament cap a la dignificació de la professió.

ORGANITZADORS D'ESPECTACLES

Abans de l'aparició de les cooperatives, els organitzadors d'espectacles no tenien altre remei que contractar els músics i els artistes a través d'una relació laboral o bé exposar-se a les conseqüències d'una contractació irregular. És a dir, a una inspecció i, el que és pitjor, a assumir les greus responsabilitats que es podien derivar d'un accident laboral.

En aquest cas hipotètic, la part contractant no hauria tingut altre remei que capitalitzar les quantitats necessàries per fer front a les pensions d'invalidesa, viduïtat o orfanat que se'n podien derivar. Així ho demostren les sentències condemnatòries d'entitats que, en algun cas, fins i tot es varen veure obligades a vendre el patrimoni per poder-hi fer front.

Malgrat tot, la inconveniència del sistema laboral - segurament que afegida a la inconsciència i, potser, en algun cas a la mala fe - feia que la majoria de vegades les entitats organitzadores d'espectacles continuessin assumint el risc que hem esmentat. Això dona idea del que realment representa per a aquestes entitats la possibilitat de contractar els músics i els artistes a través de les cooperatives. Ja no tan sols per la comoditat que comporta, sinó, sobretot, per les garanties que ofereixen.

PROMOTORS, MÀNAGERS I REPRESENTANTS

Un dels problemes més freqüents que havien d'afrontar els promotors, mànagers i representants que intervenien en la contractació d'espectacles musicals consistia en el fet que, d'una banda, l'organitzador els exigia una factura legal per justificar l'import total de l'actuació contractada i, de l'altra, alguns músics i artistes no estaven en condicions de facturar la seva participació en la mateixa actuació.

En aquests casos, els citats interventors no tenien altre remei que pagar a aquests músics i artistes a canvi d'un simple rebut i assumir les càrregues fiscals i les responsabilitats laborals derivades.

Gràcies a la gestió realitzada a través de les cooperatives, ara tenen la possibilitat de regularitzar la situació mitjançant qualsevol d'aquestes dues opcions:

A.- La cooperativa factura l'import total de l'actuació contra l'organitzador de l'espectacle i, a la vegada, els promotors, mànagers o representants que hi han intervingut facturen l'import de la seva gestió contra la cooperativa.

B.- El promotor, mànager o representant factura l'import total de l'actuació contra l'organitzador i rep de la cooperativa la factura per l'import de la participació dels músics o artistes.

Malgrat que totes dues solucions son vàlides, l'experiència acumulada per les cooperatives aconsella l'aplicació de la primera, ja que és la més transparent i, sobretot, la que més garanties ofereix a totes les parts.

CAPÍTOL X

EFECTES SOBRE EL COL·LECTIU MUSICAL

En el capítol anterior analitzàvem la repercussió que, d'una manera directa i immediata, va tenir l'acció de les cooperatives sobre el conjunt del sector musical. Com s'ha pogut comprovar, la nova proposta per a la contractació de músics i artistes va ser molt ben acceptada i això va propiciar que el sistema s'apliqués de manera general i amb certa celeritat.

Així doncs, tot i la relativa novetat, el model de gestió de les cooperatives ja ofereix prou perspectiva per poder determinar com ha influït en el desenvolupament del col·lectiu musical. Dit d'una altra manera, anem a avaluar els que en podríem dir "efectes col·laterals" de l'aplicació d'aquesta gestió.

COHESIÓ DEL COL·LECTIU

Probablement a causa de les constants garrotades que hem rebut de tots costats, els músics i els artistes hem acabat desenganyant-nos de la dita "entre tots ho farem tot", hem renunciat plenament a l'esperit corporatiu i hem abraçat l'individualisme més recalcitrant. Tant és així, que qualsevol intent per aconseguir cohesionar el nostre col·lectiu ha esdevingut tradicionalment una autèntica utopia.

Aquesta divisió és tan palesa que ha acabat fent fortuna l'afirmació que diu que el primer que hauríem de fer els músics és aprendre a defensar-nos de nosaltres mateixos. No cal dir que aquesta actitud ens ha perjudicat en gran manera, perquè, anant cadascú a la seva, qualsevol proposta per millorar la situació està condemnada al fracàs.

En aquest context, el fet que una associació com MUSICAT hagi estat capaç d'aplegar quatre mil músics al seu entorn només té una explicació coherent: la capacitat d'oferir un servei que en aquest moment resulta imprescindible als músics i artistes per poder treballar.

Així podríem dir que la necessitat ha fet possible allò que no va aconseguir la solidaritat. Per descomptat que hauria fet més goig de l'altra manera, però el que compta és que, per un camí o per l'altre, s'hi hagi arribat.

La prova del que dic la teniu en el fet que la delegació de Girona de l'antic Sindicat Professional de Músics Espanyols (SPME) tenia 325 músics afiliats, mentre que amb la reconversió en MUSICAT i la creació de les cooperatives s'ha assolit, per ara, la ja indicada xifra de 4.000 socis.

REPRESENTATIVITAT

No hi ha cap mena de dubte que el fet d'aplegar un nombre de músics i artistes tan considerable ofereix molts avantatges que acaben redundant en el bé de tots plegats. Un d'ells, segurament el principal, és que atorga a l'associació la representativitat del col·lectiu en l'àmbit territorial i la converteix en l'interlocutor vàlid a tots els efectes davant les diferents administracions i altres empreses o entitats amb les quals es pugui relacionar. Això fa que qualsevol reivindicació o proposta compti amb moltes més possibilitats de ser escoltada i que les administracions tinguin a qui adreçar-se en cas que vulguin dialogar amb el col·lectiu musical.

Aquesta representació del col·lectiu no tan sols pot resultar efectiva de cares enfora, sinó que també ofereix als mateixos músics l'oportunitat de tenir on adreçar les suggerències, peticions i - per què no? - reivindicacions i queixes. Seria bo que a través d'aquesta participació i de la valoració dels serveis que ofereixen les associacions, els músics i els artistes acabessin per adonar-se dels avantatges que comporta la unitat de la professió i per desterrar aquell esperit caïnita al qual al·ludíem fa un moment. Si això fos possible, segurament que aquesta pedagogia de l'associacionisme acabaria essent la millor conseqüència de l'aplicació del model cooperativista.

CAPÍTOL XI

MANUAL PRÀCTIC PER A MÚSICS I ARTISTES

Per poder facturar les actuacions a través de les cooperatives, és condició indispensable ser-ne soci, estar al corrent del pagament de la quota anual, complir les disposicions previstes en els estatuts i haver signat el contracte de gestió que regula la relació de les cooperatives amb els associats.

A partir d'aquí, el procediment per facturar una actuació és el següent:

PRESSUPOST PREVI

Abans d'encomanar una factura, els socis-músics tenen la possibilitat de sol·licitar a la cooperativa el pressupost de despeses de Seguretat Social, IRPF i comissió de gestió que aquesta comportarà. La petició s'ha de fer per correu electrònic.

SOL·LICITUD DE FACTURACIÓ

La sol·licitud de facturació s'haurà de fer de forma fefaent, amb un mínim de tres dies hàbils d'antelació respecte a la data d'actuació. Haurà d'especificar els següents conceptes:

Relació dels músics i els artistes que participaran en l'actuació (hauran de ser socis de la cooperativa o tenir la possibilitat d'emetre una factura legal).

- Dades de l'entitat o empresa contra la qual s'ha de facturar.
- Dia i lloc de l'actuació.
- Import a facturar (especificant si l'IVA hi és inclòs o va a part).

ADVERTIMENTS

Si es tracta d'una sol·licitud per a una formació musical que ha presentat la **declaració anual de plantilla**, n'hi haurà prou amb la petició cursada de forma fefaent pel delegat del grup. Si no s'ha fet la declaració de plantilla, la petició de la factura haurà de ser cursada a través de l'imprès **sol·licitud de facturació**, degudament omplert i signat expressament pel delegat del grup.

Si no hi ha cap indicació en sentit contrari, la cooperativa aplicarà les desgravacions en concepte de viatges i dietes establerts per l'administració.

Al web de l'associació hi ha el model de **sol·licitud de facturació** a disposició dels usuaris.

DESCOMPTE DE FACTURES DE DESPESES

Les factures que s'hagin de descomptar com a despeses de l'actuació hauran de ser originals, hauran d'anar a nom de la cooperativa emissora de la factura i s'hauran de presentar abans de l'emissió d'aquesta.

LLIURAMENT DE LA FACTURA

En funció de les indicacions del sol·licitant de la factura, l'original s'enviarà a la formació musical o directament a l'entitat pagadora. En qualsevol cas, el sol·licitant en rebrà una còpia que durà adjunt el full de liquidació de despeses.

COBRAMENTS

Les factures hauran de ser pagades directament a la cooperativa que les ha emeses.

Si fos el cas que l'organitzador de l'espectacle pagués directament els músics, el delegat del grup hauria de seguir el següent procediment:

- En cas de rebre un taló bancari, l'haurà de lliurar a la cooperativa perquè aquesta procedeixi al cobrament.
- En cas de cobrar en efectiu, haurà de liquidar de forma immediata a la cooperativa l'import de l'IVA, les despeses de Seguretat Social, IRPF i la comissió de gestió. Aquests imports es detallen en el full de liquidació de despeses.

PAGAMENTS

La cooperativa farà efectiu el salari dels músics i artistes a partir del moment que tingui a disposició l'import de la factura corresponent a l'actuació realitzada. El pagament es farà de forma conjunta (a través del delegat autoritzat del grup) o bé individualment a cada músic segons les indicacions pertinents.

CAPÍTOL XII

MANUAL PRÀCTIC PER A ORGANITZADORS D'ESPECTACLES

CONTRACTACIÓ DE LES ACTUACIONS

Quan es contracta un espectacle a través d'una empresa que presta aquest servei (en aquest cas, la cooperativa), el contracte s'ha de fer directament entre l'organitzador de l'espectacle i l'empresa prestatària. També s'hi pot fer constar el vistiplau dels músics o dels artistes participants.

Des del moment que l'organitzador opta per contractar les actuacions a través d'una relació mercantil, no té cap obligació de donar d'alta a la Seguretat Social els músics o els artistes contractats ni tampoc de practicar-los la retenció a compte de l'IRPF, ja que aquestes responsabilitats recauen en l'empresa o entitat que li presta el servei. Però el fet de no tenir responsabilitats directes en la contractació dels músics i els artistes no l'eximeix de la responsabilitat subsidiària en el cas que l'entitat emissora de la factura no els hagués donat d'alta correctament a la Seguretat Social, ja que la normativa preveu que l'organitzador de l'espectacle té l'obligació de verificar que s'ha complert aquest tràmit.

Per garantir una gestió correcta, les cooperatives han de lliurar les factures amb antelació al dia de l'actuació i relacionar en el concepte d'aquestes els noms i números de DNI de tots els músics i artistes que participen en l'actuació a què correspon la factura. També hauran de tenir a disposició de l'organitzador de l'espectacle les còpies de les corresponents altes a la Seguretat Social.

En els casos en què no es compleixin aquests requisits o davant qualsevol dubte que pugui sorgir, l'organitzador de l'espectacle haurà d'exigir **per avançada** a l'entitat que presta el servei **la relació de músics i artistes que participaran en l'actuació i les altes a la Seguretat Social corresponents**. Només així tindrà garantida la seguretat jurídica davant qualsevol contingència.

PAGAMENT DE LES ACTUACIONS

Si el contracte no preveu res en sentit contrari, el pagament s'haurà de fer en el primer dia hàbil després de l'actuació i, en qualsevol cas, directament a l'entitat que ha prestat i facturat el servei. Si el pagament es fes a través del delegat dels músics o de qualsevol altre intermediari i el receptor del pagament no el lliurés de forma íntegra i immediata a la cooperativa que ha emès la factura, aquesta estaria en condicions de reclamar-ne l'import a l'organitzador de l'espectacle.

CAPÍTOL XIII

MANUAL PRÀCTIC PER A PROMOTORS, MÀNAGERS I REPRESENTANTS

Quan en la relació contractual entre l'organitzador de l'espectacle i els músics o artistes intervé la figura d'un promotor, d'un mànager o d'un representant, es poden donar dos casos:

A.- Que l'organitzador de l'espectacle contracti l'actuació o actuacions al promotor, mànager o representant, i que aquest, a la vegada, contracti els músics i els artistes que hi participen.

B.- Que sigui l'organitzador de l'espectacle qui contracti els músics o artistes que han d'actuar i que el promotor, mànager o representant intervingui tan sols com a assessor en la contractació.

En el primer cas, s'haurà de fer un contracte entre l'organitzador de l'espectacle i el promotor, mànager o representant i un altre entre aquest i la cooperativa, en representació dels músics i els artistes contractats. Aquest promotor, mànager o representant haurà de facturar l'import total de l'actuació o actuacions a l'organitzador de l'espectacle i la cooperativa li facturarà a ell la part corresponent a les actuacions dels músics i artistes. Un cop acabada l'actuació, el promotor, mànager o representant, haurà de fer efectiu a la cooperativa l'import de les actuacions dels músics i artistes que aquesta li hagi facturat. Si els músics i artistes així ho reclamen, aquest pagament s'haurà de fer amb independència que el promotor, mànager o representant hagi cobrat de l'organitzador de l'espectacle.

En el segon cas, el contracte s'haurà de fer entre l'organitzador de l'espectacle i la cooperativa (també s'hi pot fer constar el vistiplau dels artistes o del delegat de les formacions musicals). La cooperativa haurà de facturar l'import total de les actuacions dels músics i artistes, i el promotor, mànager o representant facturarà contra la cooperativa la part corresponent a la seva intervenció. En el moment que la cooperativa cobri de l'organitzador de l'espectacle, pagarà els músics i artistes i, així mateix, farà efectives les factures de les despeses inherents a l'actuació, entre les quals la del promotor, mànager o representant.

CAPÍTOL XIV

CONCLUSIONS FINALS

No hi ha cap mena de dubte que les cooperatives han representat una bona solució per als músics i els artistes a partir del moment que aquests es varen veure obligats a emetre factures per les actuacions. Però la solució també ha resultat bona per a la resta del sector musical, ja que, si bé de forma indirecta, també es veia afectat pel problema que s'havia creat. Tal com hem explicat en capítols anteriors, gràcies a la gestió de les cooperatives ara ja és habitual que els músics estiguin donats d'alta a la Seguretat Social quan actuen; els organitzadors d'espectacles, promotors, mànagers i representants poden tenir garantida la seguretat jurídica en aquest aspecte; les administracions recapten els corresponents impostos i, en definitiva, la professió ha fet un gran pas cap a la normalitat i, de passada, cap a la dignificació de la seva feina.

S'ha de dir que el camí no sempre ha estat fàcil. Hi ha inèrcies que costen molt de canviar i per això el discurs en el sentit que els músics tenen uns drets que s'han de respectar i el conjunt del sector musical unes obligacions que s'han de complir no sempre ha trobat el terreny prou adobat. Finalment, el rigor en la gestió per part de MUSICAT i l'aval que hi han donat moltes persones i institucions amb autoritat sobre el tema han acabat per consolidar el sistema de facturació a través de les cooperatives fins al punt de convertir-lo en la referència a seguir, no només a Catalunya sinó també a la resta de l'Estat.

Si hem de ser sincers, cal reconèixer que l'extensa campanya que la Inspecció de Treball ha endegat darrerament per exigir les altes a la Seguretat Social de músics i artistes ha influït considerablement a l'hora de convèncer els més reticents. A la vegada, aquesta campanya també ha resultat decisiva per confirmar la bona gestió de MUSICAT, ja que aquesta entitat ha respost correctament de les actuacions que havia facturat, presentant totes les altes sol·licitades i exonerant de qualsevol responsabilitat els organitzadors que les havien contractat i els promotors, mànagers i representants que hi havien intervingut. No va passar el mateix en el cas de diverses actuacions que havien estat facturades a través d'altres sistemes aliens a les cooperatives, ja que els organitzadors, així com els promotors, mànagers i representants, es van veure obligats a respondre, com a responsables subsidiaris, de les irregularitats que s'havien comès en l'emissió de diverses factures.

Malgrat tot, la situació actual no es la idònia i, per tant, tampoc no hauria de ser la definitiva. Tots plegats hem de ser conscients que la veritable solució del problema passa per una reforma del Règim Especial d'Artistes de la Seguretat Social que faciliti als organitzadors d'espectacles la contractació de músics i artistes a través d'una relació laboral directa. De fet, la creació de les cooperatives es deu a la necessitat que teníem els músics de resoldre d'una manera ràpida i eficaç el problema que va sorgir amb l'exigència de facturar les actuacions; però des del primer moment l'objectiu ha estat aconseguir la reforma del sistema de cotització que fa un moment hem indicat com a solució definitiva. Tant es així que MUSICAT ja ha

elaborat un projecte de reforma que, aprofitant la representativitat que li atorguen els seus quatre mil associats, presentarà en el seu moment a l'administració corresponent.

Aquesta manera d'actuar es podria considerar contradictòria ja que, aprofitant la representativitat adquirida a través de la gestió de les cooperatives, es pretén impulsar un projecte de reforma que, si arribés a cap, podria significar la seva desaparició. No obstant això, MUSICAT creu que el projecte és bo per als músics i té la ferma intenció de tirar-lo endavant. En primer lloc, perquè considera que els interessos de la professió han d'estar per sobre de qualsevol altre i, en segon lloc, perquè té el convenciment que la infraestructura muntada a l'entorn de les cooperatives seguiria sent vàlida per actuar com a gestoria al servei dels mateixos músics i artistes associats, dels organitzadors que els contracten i dels promotors, mànagers i representats que intervenen en aquestes contractacions.

A partir d'ara, MUSICAT continuarà fomentant la creació d'associacions professionals de músics i artistes en les comunitats autònomes que no comptin amb aquests òrgans representatius, i, juntament amb les associacions que ja existeixen, impulsarà la creació d'una federació d'àmbit estatal per poder comptar amb un interlocutor vàlid davant de les administracions centrals. Aleshores serà el moment oportú per presentar els diferents projectes que, com el de la reforma laboral, depenen exclusivament d'aquestes administracions.

Una vegada aconseguida la representativitat adequada, tant a nivell estatal com autonòmic, els músics estarem en les millors condicions possibles per canviar la nostra situació. Partint d'aquesta base, es tracta d'anar avançant constantment en les nostres reivindicacions amb l'objectiu de consolidar una Llei de la Música com a eina fonamental per resoldre els problemes endèmics de la professió i avançar definitivament cap a la dignificació professional.